

รัฐฯ ใช้มาตรการคืน VAT: เพิ่มรายได้ด้านชอปปิงจากนักท่องเที่ยว

กระทรวงการคลังเตรียมใช้มาตรการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (value added tax) แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในวันที่ 1 มิถุนายน 2542 เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าในประเทศไทยมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่มีการจัดงานอะเมซิ่งไทยแลนด์แกรนด์เชลล์ทั่วประเทศในช่วงกลางปีและปลายปีนี้ ขณะที่ประเทศไทยยังมีความได้เปรียบด้านอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้เดินทางมาเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2541 ต่อเนื่องมายังปี 2542

นอกจากความพยายามที่จะดึงนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลกให้เดินทางมาเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องแล้ว รัฐบาลยังมุ่งหวังที่จะกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในระหว่างที่พำนักอยู่ในประเทศไทย และการกระตุ้นการใช้จ่ายในด้านการซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะสามารถเพิ่มพูนรายได้ด้านการท่องเที่ยวให้แก่ประเทศไทยได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาเที่ยวประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้ามากกว่าการใช้จ่ายในด้านอื่น ๆ โดยค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้ามีสัดส่วนประมาณร้อยละ 35-40 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดของนักท่องเที่ยวซึ่งคิดเป็นมูลค่าประมาณ 96,000 ล้านบาทในปี 2541 และคาดว่าจะในปี 2542 ประเทศไทยจะมีรายได้ที่เกิดจากการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประมาณ 120,000 ล้านบาท

การใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจึงก่อให้เกิดรายได้เข้าประเทศมากกว่าใช้จ่ายประเภทอื่น ๆ และเป็นค่าใช้จ่ายประเภทที่สามารถกระตุ้นให้เพิ่มขึ้นได้ง่ายกว่าค่าใช้จ่ายประเภทค่าที่พัก หรือค่าอาหารและเครื่องดื่มที่มีสัดส่วนรองลงมาจากค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า ทั้งนี้เนื่องจากความได้เปรียบในด้านค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลง ทำให้สินค้าในประเทศไทยมีราคาถูกลงในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีความหลากหลายในด้านสินค้าที่มีทั้งสินค้าที่คัดสรรมาอย่างดี สินค้าแบรนด์เนม และสินค้ามาตรฐานส่งออกในราคาที่ถูก รวมทั้งมีการส่งเสริมการชอปปิงซึ่งเป็น 1 ใน 9 กิจกรรมหลักที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในช่วงปีอะเมซิ่งไทยแลนด์ 1998-1999 โดยจัดงานอะเมซิ่งไทยแลนด์แกรนด์เชลล์ทั่วประเทศขึ้นในช่วงกลางปี และปลายปี 2541 และ ปี 2542

การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนับเป็นมาตรการหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าในประเทศไทยเพิ่มขึ้น โดยกรมสรรพากรจะเริ่มดำเนินการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2542 เป็นต้นไป สำหรับเงื่อนไขสำคัญ ๆ ในการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มมีดังนี้

- ผู้ที่มีสิทธิขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม จะต้องไม่เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย และมีภูมิลำเนาอยู่นอกราชอาณาจักร รวมทั้งไม่เป็นนักบินหรือลูกเรือของสายการบินที่เดินทางออกนอกราชอาณาจักร
- ผู้ที่จะได้รับสิทธิคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม จะต้องซื้อสินค้าจากสถานประกอบการเดียวกันไม่ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อวัน และสินค้าที่จะนำออกนอกประเทศต้องมีมูลค่ารวมทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท โดยสินค้าที่จะนำออกนอกประเทศต้องมีอายุไม่เกิน 60 วันนับจากวันที่ซื้อสินค้า
- ผู้ประกอบการที่สามารถเข้าสู่ระบบ การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มแก่นักท่องเที่ยว จะต้องเป็นนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ล้านบาทสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในกรุงเทพฯ และไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาทสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าในต่างจังหวัด โดยทางกรมสรรพากรจะ

ให้ความสำคัญต่อกิจการที่มีความมั่นคงอย่างต่อเนื่องและมีประวัติที่ดีในการชำระภาษีต่อกรมสรรพากร สำหรับผู้ประกอบการที่ต้องการเข้าสู่ระบบการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มแก่นักท่องเที่ยวสามารถทำการยื่นคำขออนุมัติต่อสำนักงานสรรพากรพื้นที่สรรพากรจังหวัด หรือจังหวัดสาขาที่ร้านค้าตั้งอยู่ และหลังจากได้รับอนุมัติอย่างเป็นทางการแล้วจะต้องจัดทำแผนป้ายที่มีข้อความว่า "VAT Refund for Tourists" ไว้ที่ร้านค้าให้ชัดเจน รวมทั้งจัดทำใบกำกับภาษี คำร้องขอคืน และรายงานต่าง ๆ เพื่อให้กรมสรรพากรสามารถตรวจสอบได้

ถึงแม้ว่าผู้ซื้อสินค้า นักท่องเที่ยวจะต้องขอใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งหลักฐานการขอรับเงินคืนจากร้านค้า ซึ่งนักท่องเที่ยวจะต้องนำหลักฐานดังกล่าวไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรพร้อมสินค้าเพื่อตรวจสอบความถูกต้องที่ท่าอากาศยานก่อนเดินทางออกนอกประเทศไทย จากนั้นจึงตรวจสอบสัมภาระกับเจ้าหน้าที่ของการท่าอากาศยาน และนำหลักฐานเหล่านั้นไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรเพื่อขอรับเงินคืน ณ จุดคืนภาษีในบริเวณที่พักผู้โดยสารด้านใน ในกรณีที่มีจำนวนเงินที่ขอคืนมีมูลค่าเกิน 10,000 บาทนักท่องเที่ยวมีสิทธิเลือกรับคืนเป็นตั๋วแลกเงินทางไปรษณีย์หรือนำเข้าบัญชีธนาคาร และสามารถรับคืนเป็นเงินสดได้หากจำนวนเงินที่คืนมีมูลค่าไม่เกิน 10,000 บาท

จุดที่นักท่องเที่ยวสามารถขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มได้ คือ ท่าอากาศยานนานาชาติทุกแห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานดอนเมือง สนามบินเชียงใหม่ สนามบินภูเก็ต และสนามบินหาดใหญ่ ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากรเป็นผู้ดำเนินการ

แม้ว่าจะมีความล่าช้าในการนำมาตรการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มออกมาใช้เพื่อส่งเสริมการชอปปิงให้เป็นกิจกรรมสำคัญที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้เดินทางเข้ามาใช้จ่ายซื้อสินค้าในประเทศไทยช่วงปีอะเมซิ่งไทยแลนด์เพิ่มขึ้น แต่นับว่าการนำมาตรการดังกล่าวมาใช้ได้ทันในปี 2542 จะส่งผลดีต่อการเพิ่มพูนรายได้เข้าประเทศอย่างมากเนื่องจากตลาดนักท่องเที่ยวเอเชียซึ่งเป็นกลุ่มที่นิยมการใช้จ่ายซื้อสินค้ามากกว่านักท่องเที่ยวจากยุโรปเริ่มฟื้นตัวขึ้นตามลำดับในปี 2542 หลังจากที่ยับเซ้าตั้งแต่ปลายปี 2540 ต่อเนื่องมายังปี 2541 โดยเฉพาะตลาดญี่ปุ่น จีน ไต้หวัน และเกาหลี ซึ่งจะส่งผลให้การนำมาตรการการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มแก่นักท่องเที่ยวมาใช้ มีประสิทธิภาพการกระตุ้นการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และก่อให้เกิดรายได้เสฟต์สู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะห้างสรรพสินค้า ร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก และเครื่องประดับอัญมณี รวมทั้งบรรดาร้านจำหน่ายไม้ประดับเพื่อตกแต่งบ้านที่มีจุดคืนภาษีมูลค่าเพิ่มแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ทำให้เป็นอีกตัวกระตุ้นว่ามาตรการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มแก่นักท่องเที่ยวจะส่งผลให้ประเทศไทยมีรายได้ด้านการท่องเที่ยวที่เกิดจากการซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวในปี 2542 เพิ่มขึ้นมากกว่ารายได้ที่รัฐฯ จะต้องสูญเสียไปจากมาตรการดังกล่าว รวมทั้งยังก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อการท่องเที่ยวของไทย อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจะต้องมีการควบคุมการใช้มาตรการดังกล่าวอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันการทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์จากมาตรการดังกล่าวอย่างรัดกุมและเข้มงวด รวมทั้งเร่งแก้ไขปัญหาคาถาเอาเปรียบหลอกลวงนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศของบรรดาร้านค้าของที่ระลึกและเครื่องประดับอัญมณี ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการส่งเสริมกิจกรรมการชอปปิงให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมายังประเทศไทยเพิ่มขึ้น ■